

Etkinlikler - Özetler

Kuruluşundan Yirminci Yüzyıla Osmanlı Bankası'nın Tarihi

André Autheman

On dokuzuncu yüzyılda Londra ve Paris'te bir grup banker tarafından İstanbul Hükümeti'nin inisiyatifiyle, Osmanlı İmparatorluğu'nun emisyon bankası olması amacıyla kurulan Osmanlı Bankası, hem Türk yöneticilerin yenilikçi isteklerinin, hem de Batı kapitalizminin yayılmasının bir ürünü olmuştur. Para basmanın ve devlete parasal kaynak sağlamanın ötesinde, bu yeni kurum, imparatorluk topraklarındaki her türlü girişimin öncülüğünü üstlenen ticari bir banka da olacaktır.

Böylece, Bank-ı Osmanî-i Şahane, öncelikle Paris pazarı olmak üzere, batı pazarlarında, Osmanlı istikraz yatırımlarında önemli bir rol oynamıştır. Yavaş yavaş tüm imparatorluk topraklarını kaplayan bir şube ağı geliştirilmiştir. Ayrıca Osmanlı Bankası, çeşitli kamu hizmeti ve demiryolu şirketlerinin oluşumuna etkin olarak katkıda bulunmuştur.

Banka, dünya ekonomisini etkileyen krizlere ve Osmanlı İmparatorluğu'nun son on yıllarına damgasını vuran ciddi gelişmelere maruz kalmıştır.

1914-1918 Savaşı ve bu savaşın Doğu'daki olumsuz etkileri İmparatorluğun son bulmasına ve politik haritanın alt üst olmasına yol açmıştır. Bankanın işlevi bu savaşla çok derin biçimde değişmiştir.